

EXPUNERE DE MOTIVE

Protecția patrimoniului cultural este stimulată implicit în Declarația Națiunilor Unite asupra mediului înconjurător: "Cele două elemente ale mediului - cel natural și creația umană - sunt indispensabile vieții, sunt parte componentă a drepturilor omului, înțelegând prin aceasta chiar dreptul la viață".

România, ca parte componentă a acestei declarații în calitate de membru al Organizației Națiunilor Unite, și-a asumat, potrivit Constituției, obligația de a respecta și a pune în aplicare aceste imperative.

Drept urmare, protejarea creației umane, din care face parte și patrimoniul cultural național mobil, constituie un factor important pentru păstrarea echilibrului psihologic și biologic al planetei. În vederea realizării efective a acestei protecții este necesar ca prin lege să se definească statutul juridic al bunurilor ce alcătuiesc patrimoniul cultural al țării. De asemenea, să se asigure un regim normativ obligatoriu pachetului de măsuri multiple și variate ce se impun în vederea conservării și transmiterii generațiilor viitoare a celor mai reprezentative creații în domeniul culturii materiale și spirituale.

La reuniunea la nivel înalt a Consiliului Europei din octombrie 1993, patrimoniul cultural era menționat explicit drept una dintre condițiile prealabile fundamentale de realizare și consolidare a păcii și stabilității într-o Europă unificată.

În plan legislativ, această preocupare se desfășoară pe două nivele de interes : la nivel mondial sau zonal prin intermediul unor organisme specializate (UNESCO și structurile specializate ale Consiliului Europei) ce stabilesc normele și modalitățile de protecție a patrimoniului cultural, invitând statele să le analizeze, să le adopte și să le includă în propria legislație,

iar la nivel național, prin promovarea de către fiecare stat a unei legislații proprii, în corelație cu normele internaționale.

Patrimoniul cultural național mobil este în mod special supus riscurilor și, în consecință, necesită o legislație de protecție care să prevadă măsuri împotriva tuturor pericolelor ce-l amenință, atât în timp de pace, cât și în caz de conflict armat.

Principiile și normele enunțate în instrumentele internaționale sunt destinate a fi integrate în legislațiile naționale, mai ales cele care se referă la situațiile de export ilicit, precum și la situațiile de conflict armat, impunând cooperarea și angajamentul altor state. În prezent, România este semnatară și a ratificat Convenția privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat (UNESCO, Haga, 14 mai 1954; ratificată la 21 martie 1958), Convenția asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru interzicerea și împiedicarea operațiunilor de import, export și transfer de proprietate a bunurilor culturale (UNESCO, Paris, 14 noiembrie 1970; ratificată prin Legea nr.79 din 11 noiembrie 1993) și Convenția privind bunurile culturale furate sau exportate ilicit (UNIDROIT, Roma, 24 iunie 1995; semnată la 27 iunie 1995 și ratificată prin Legea nr.149/1997).

Aceste dispoziții de protecție vizează în egală măsură pe proprietarii, titularii altor drepturi reale, precum și pe administratorii de bunuri culturale - instituții publice, colecționari, anticariate, organizatori de licitații, case de amanet, cât și organisme însărcinate să vegheze la integritatea patrimoniului cultural, serviciile vamale, reprezentanții ai ordinii publice.

Prezentul proiect s-a întocmit pe baza tradiției legislative românești, care are în spatele său o existență de un secol, preluându-se totodată și soluții legislative contemporane, promovate de țări cu o solidă experiență în această materie. În același timp, a fost urmărită permanent corelarea cu normele stabilite prin instrumentele internaționale adoptate de UNESCO și de organismele culturale ale Consiliului Europei la care România a aderat.

În acest sens, prezentul proiect legislativ își propune să acopere întreaga problematică obligatorie și specifică privind protecția bunurilor ce alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil și anume :

I. Definiția bunurilor culturale protejate - în funcție de valoarea, importanța și de interesul istoric, artistic, științific; după criteriul de vechime sau apartenență la anumite perioade istorice sau stiluri.

II. Legea își propune să protejeze în mod special din sfera bunurilor culturale două categorii de bunuri care alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil ce vor fi încadrate prin procedura de clasare în două categorii juridice :Fond și Tezaur.

III. Regimul de proprietate - sublinierea celor două tipuri de proprietate, publică și privată. De subliniat faptul că procedura de clasare a bunurilor în patrimoniul cultural național mobil nu aduce nici o atingere proprietății private.

IV. Sistemul de protecție - exercitarea sa în special prin operațiunile de identificare, expertizare și clasare a bunurilor culturale. Existența inventarelor cu bunuri culturale clasate este esențială mai ales în cazul exportului ilicit, putând să furnizeze date exacte asupra unor bunuri culturale protejate.

V. Efectele clasării :

a) înscrierea în cele două Inventare ale Fondului și Tezaurului patrimoniului cultural național mobil;

b) obligațiile ce revin proprietarilor și deținătorilor cu orice titlu, mai ales în legătură cu bunurile clasate în Tezaur, în ceea ce privește măsurile de conservare, securitate și punere în valoare;

c) drepturile proprietarilor și deținătorilor - beneficii în sistemul de impozitare și acordarea unor facilități pentru restaurarea și păstrarea bunurilor culturale clasate.

VI. Dreptul de preemțiune al statului - se exercită prin intermediul Ministerului Culturii și acționează numai în cazul bunurilor clasate în Tezaur.

VII. Controlul asupra comerțului cu bunuri culturale - înființarea agenților economici specializați se face cu autorizarea Minis-

terului Culturii, pe baza avizului dat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor. Agenții economici specializați au obligația să afișeze la loc vizibil extrase din dispozițiile legale privind regimul juridic al bunurilor culturale.

VIII. Săpăturile arheologice dirijate și descoperirile fortuite. Săpăturile arheologice întreprinse în scop de cercetare, prospectare preventivă sau de salvare sunt autorizate, coordonate și controlate de Comisia Națională de Arheologie, de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și de Ministerul Culturii. Dintre normele înscrise în acest capitol sunt de reținut cele privind obligativitatea declarării, în termen de 48 de ore, a oricărei descoperiri fortuite, precum și calitatea statului de titular al dreptului de proprietate asupra bunurilor descoperite. Legea instituie un regim compensator și încurajator pentru cei care descoperă asemenea bunuri, precum și condițiile reale de protecție, inclusiv dezdăunări echitabile pentru proprietarii terenurilor pe care s-au efectuat cercetări dirijate.

IX. Reglementarea exportului - Exportul definitiv sau temporar se poate face numai pe baza certificatului de export pentru bunuri culturale, în condițiile impuse de lege, pentru fiecare categorie de bunuri și în raport de natura proprietății, cu respectarea prevederilor convențiilor internaționale pe care statul român le-a ratificat.

X. Finanțarea activităților de descoperire, cercetare, expertizare, clasare, evidență, conservare, restaurare, protecție și punere în valoare a bunurilor culturale mobile se poate face de către Ministerul Culturii și/sau autoritățile administrației publice locale, după caz, din venituri gestionate în regim extrabugetar și alocații bugetare. Alocațiile bugetare destinate activităților menționate vor fi nominalizate cu această destinație în buget.

XI. Interesul și obligațiile statului în protecția patrimoniului cultural național mobil. Cultura, informația culturală constituie principala cale de recunoaștere și perpetuare a spiritualității unui popor. Suportul pe care s-a conservat de-a lungul secolelor

această informație este patrimoniul cultural național, inclusiv cel mobil. Bunurile culturale relative la cultura altor popoare trebuie să se bucure de aceeași protecție, ele având o deosebită semnificație în circuitul valorilor universale. Deși Constituția României nu ridică la nivel de principiu protecția patrimoniului cultural național, acesta rezultă implicit din interpretarea extensivă a unor texte (art.134 alin.2 lit.c și f). Obligațiile statului român de protejare a patrimoniului cultural național mobil reies și din tratatele și convențiile pe care România le-a ratificat și care prevăd necesitatea implicării statului în acest domeniu specific.

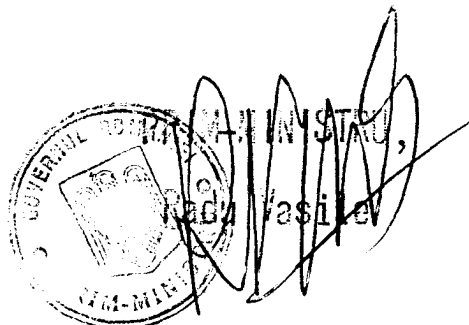
XII. Organismele și instituțiile specializate însărcinate cu protecția patrimoniului cultural național mobil :

- Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor;
- Inspectoratele județene pentru Patrimoniul Cultural Național;
- Laboratorul Național de Cercetare, Conservare și Restaurare a Patrimoniului Cultural Național;
- Institutul de Memorie Culturală.

Sarcinile și atribuțiile acestor organisme sunt menționate în cap.VIII al prezentului proiect de lege.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare cu procedura de urgență prevăzută de art.74 alin.(3) din Constituția României.

SECRETAR DE STAT,
Gheorghe Vasilev

The image shows an official seal of the Government of Romania, featuring the coat of arms and the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" and "ROMANIA". Overlaid on the seal is a handwritten signature in black ink, which appears to be "Gheorghe Vasilev".



D. Fănușoacă - 14 dec. 1998

Data când s-a predat la Cabinetul PM pt. semnare:

R E F E R A T

Data restituirii actului semnat de la Cabinetul PM:

Numărul proiectului :

1852

- S-a transmis avizul CL la DAAJC în data :

Denumirea proiectului :

Data predării pt. avizare CL

PROIECT DE LEGE privind protecția patrimoniului cultural național mobil

Nr. înreg. cabinet RS : 20/8783

INIȚIATOR:

Nr. înregistrare DAAJC :

M.Cult.

Data înregistrării la DPSGE : **14 decembrie 1998** Ora : 10:00

DATA TRANSMITERII LA DAAJC : **14 decembrie 1998** Ora : 13:00

CONCLUZIILE

analizei și avizării juridice

În temeiul prevederilor Constituției, Legii nr. 37/1990 și H.G. nr. 520/1994 proiectul susmenționat poate fi înscris pe Ordinea de Zi a ședinței de Guvern din :

Observații Direcția Juridică

Nr. Pag. Act normativ: **33**

Nr. ANEXE: **—**

Nr. Pag. ANEXE **—**

- proiectul de lege a fost aprobat în ședința Guvernului din data de 23.XII.1998, suplimentar, nefiind înscris pe ordinea de zi a ședinței, cu obs. din avizul C.L. nr. 102/22.12.1998.
- S.I. a dactilografat numai Hot. și expunerea de motive
- Se va transmite la Camera Deputaților, proiectul de lege în forma refăcută de inițiator potrivit obs. C.L. transmisă cu adresa nr. 36/1c/06.01.1999, înregistrată la SGG cu nr. 20/100/07.01.1999.
/cu procedura de urgență/

Observații DPSGE:

- 14.12.98 la C.L.

*MG = 1 pag
Exp. Motive = 5 pag
Pr. Lege = 33 pag
Aviz CL = 3 pag*

ȘEF SECTOR - Direcția Avizare Juridică

BOBIRCA Ruxandra

Expert guvernamental Direcția Juridică

[Signature]

Expert guvernamental Direcția Evidență

ZORILA CONSTANTIN

Direcția Evidență

MOISE MIHAI DANIEL

DATA PREDĂRII LUCRĂRII

11 01 1999